

ग्रन्थ
आजू

श्रीकृष्णायनमः ॥४॥ नमोस्मद्गुरुं चत्रिः ज्याविद्विनिरुज करिः सावोल्ल
 निराविदिः नवगोगुद्विनकरवे ॥७॥ ज्यास्वरोगचेनिदैर्ये पुं पातत्तापां
 त्रीविद्वतापे सीमाद्वयेऽसंकल्पं वागजल्पेजल्पतिः ॥८॥ पापउलिहैतसे
 दुरवणः तों उद्विविग्निजाराः -
 जे व्याधिन्वेनिसंन्तिपाते विवेकु
 नावनाते हिंडति ॥९॥ मनोरथकद्यमि
 नीनिस्मरेनियांप्रदतः देवकचठतर्का ॥
 गोवितलोज्ञाविबोद्धाटि रिवक्षिला प्रपञ्चाचां कोरिः मारितां लुषितेयु
 नी ॥१०॥ गोगम्भमें क्षमलें केसोः रकां वोंत्तेयेतें रकां वोंवेसोः कक्षन्नेयेतें क
 रितांदिसोः योवितासरिसे धांवत ॥११॥ तेयधनभयावें सीयारेयेतां तांय

आलें कडुपणः कडुवचनावेलतु ॥१॥

रेयालाते अमरडुनि धैर्योते वास

उत्सकल्पमृगजच्छिं बुडत वे

॥१२॥ वोरं बडिस्तेयाविव्यादीः

गोवितलोज्ञाविबोद्धाटि रिवक्षिला प्रपञ्चाचां कोरिः मारितां लुषितेयु
 नी ॥१३॥ गोगम्भमें क्षमलें केसोः रकां वोंत्तेयेतें रकां वोंवेसोः कक्षन्नेयेतें क
 रितांदिसोः योवितासरिसे धांवत ॥१४॥ तेयधनभयावें सीयारेयेतां तांय

1191

देतो तुष्टसि मकै द्वारुः वरता जावो ने दिस्य असुः मम्तक इश्वानि त्रासुः
 त्रोगे बड़वसु व्यापिला॥१५॥ तेसा रेतु देवो नियं गढः वैद्य व्याच्यायोध
 उपुडः द्वपापाहे जयां कडः तो गो द्वारा त्रायावि॥१६॥ निधडा वैद्य तो सुहुधि
 जिउ गोलि यां मरो नों दि जिवें किशन
 सुइ नाम पै बरु निजाण तो करि द.
 ये सावधान त कुछ॥१७॥ एवं जा
 निसानिया चें पत्तनः करिसे वरना द्वारो॥२०॥ तेलो नियटे विजिरा डबदः न
 ढहे स्त्रया चमना माझः हे देर वो निवैद्य सुहुसु रसोपचार मांडिला॥२१॥ ते
 लो अद्यरस अर्धमात्रा दाखविता स्त्रया चायानः मोडु नियं शरिरा असा
 यकेले॥२२॥ दाकड़ा सु कवावयाकुपथः वैराग्यरास्वराँ वेविले नियुला

२४

३
रथरोकापतः धाकें धाकें धामेजतः ददिदेत हुतस्वें ॥८॥ रोगमिमानवदेहेदेहिः
तेकानरहुयेरवदेस्तुयिः विदिचेपांचुक्षाटाकिपाहिः उष्णाघायिलाग
ना॥ थाउत्सेननहाये ऐकपद्मति शिराजालिज्ञानशालिः पदिलिंजक्ष्येलोक
तिः पारिमागतिविषयांस्ये ॥९॥

प्राप्यत्यतेंदेतांजच्छः कडकडुनस्यों
त्रुष्णाकेवष्ट बोख्लेन्नाम् १७॥ बुपच्च
स्त्रयोलागलाजियोदः शिराशानिर्
देकरसंवरलेजिविताः तेऽग्रबष्ट
वाठलिचिताः सुरवसर्वयाकुडले ॥१८॥ नवलरोगन्वापदियादुःगोडपरमा
र्चेतोजालाकडः केवष्टविषप्रायतोगोडुः विषयोजाला ॥१९॥ तेक्ष्णाधिच्छाउपा
उः देतांसंक्षेपाकानः अवजमुदिव आमावार्चेदानः पाडिपुढः दातम्बिक्षि ॥२०॥

Rabindranath Tagore
Rabindranath Tagore
Rabindranath Tagore
Rabindranath Tagore

उनिअठुसंधानवेंपथः निर्दिष्टिलातेयः पतवरोगु॥१६॥ रोगीउपचार
ल्पावरिः प्रबल्लहुयावाठेकारिः वितविंतेचालाद्याकरिः स्त्राणामाशारि
खादल्या॥५॥ काष्ठेगोरेचठर्दिंचरो उत्तमेसिजाजिलेफुटाणोः धर्मं
स्त्राहंगुणेंसिंतेगोः निरोषरवारोर
बोडेनदिलि हातिंखसखमन्तेते
ली॥६॥ गुष्ठमारवरेचापदिपह
गोडकडुलागलादोडुखेण॥७॥ वर्षांठमस्मिंविगोमैदिः पक्षानेंदेविव
लीदिः तेहिंखाउनिठवाउविः मायेपारिंलागला॥८॥ तेथाकेधाकेवि
निमातिः मीष्ठल्येनासोनिगेलिः म्यानंदेंठमजालिः इाउकेलिनवरोगा॥९॥
ऐसासद्गुरवेद्यगाढः उत्तमेउपचारनिकेलोनिधाः चामारिघावेन

३८

जपुनः तेवं च इकां दुर्विकुलं ॥३०॥ उजवेगलें आपसियोते देवोनिशा
राया वें द्रुते तव मिठुं पशाहरपलोचिते केसोनितुते भजावे ॥३१॥ ज्यान्या
सुटल्पाजिवयं यि जाले अत्मारमनिद्यिति तेहि अहेतुकमत्तिकरिति
प्राह्णाविद्यिति हेजाणा ॥३२॥ उभातु
र्खः सोद्धुरुचराति चेरेक विर
परमारोह्य आलीहुक छापास
रमयोग्यहुक स्तवने ॥३३॥ सद्गुरात् राममात्रं सकष्टं मेत्रावदिष्टमेत्र
हुक चरणते आमचें स्त्रे त्र दृतिस्वते त्रते आद्यां ॥३४॥ दुंधेरस्त्रामि
स्तवनं परिवर्णि तां दुस्त्रेतुदामहुणः अत्रुतसर्वेषां द्विजाणः तुष्टिजा
एवात्मसे ॥३५॥ उद्देश्युलावण्यात वत्ता मिं प्रवर्त्तलो नामवताः त्वाम
आलां वेदग्रास्त्रः सकष्टं मेत्रावदिष्टमेत्र नामसर्वं त्रुतस्त्रे ॥३६॥ सद्गुरस्त्रें द्विजेत्रां सकष्ट
चंकितिपवित्र

नायरतेस्तु गवः सोऽकुमागतितेहि मु
हेज्ञाति। ३॥ आन्महोऽसद्गुरुदृष्टि
ध्य गुरुसे व आलिं सभाग्य य
प्रमात्रः सकलां मत्रां विष्टमत्र
वते आद्युं ॥ ५॥ दुष्टे लूणसि
वत्रुत्तसवेधान्दिविजाणः तुश्चिआ
वताः प्रिप्रवत्तेलो भागवताः त्वाम्
सवेत्तुरुत्तें ॥ ६॥ सद्गुरुत्वेति अमात्रः सकल
चंकिरिपवित्र

जलाविलेपत्तियेष्ठा निजकथाकिर्तनि । ३८॥ जयजयसद्गुरजनार्दनः
नवगजयेचाननः येकाकिशारणभालोजाणः तुद्या श्रीचरणपावलो ॥३९॥
पावलो शास्त्रभागवतः अवधारो मध्यमचितार्थं उद्भवासि हृष्णनाथः
प्रमपरमार्थसोगला ॥४०॥ यदु उ
स्त्री परिसोनियो उद्भवासि पाव
सयहोयः मजहिसवाद्य कोइलो
जायेकवावे ॥४१॥ ऐसिउद्भवावि
वोसर्वयः होयेसांगतां अविरोधे ॥४२॥ नलिकु श्रीभगवान्वत् ॥ मयोदिते
ष्ववहितस्वधर्मेषु प्रदास्या ॥ वर्णाश्रमकृष्णवाप मकीमात्मा सदाचरेत् ॥
टिका ॥ पुर्विवेदरूपेवर्णाश्रमः मीविवालिलो स्वधर्मः पोवरा आदिवेष्ट

स्त्रादेमिं लहाणा क्वचिरसांगुरु
स्त्रीलिगदालि ॥४३॥ जलसर्वगत
तेष्विमाङ्गेमजवावकेनक्षे वोइउ
वलो सरलिहृष्णनाथः तोविउपा
यायेकवावे ॥४४॥ ऐसिउद्भवावि
वोसर्वयः होयेसांगतां अविरोधे ॥४५॥ नलिकु श्रीभगवान्वत् ॥ मयोदिते
ष्ववहितस्वधर्मेषु प्रदास्या ॥ वर्णाश्रमकृष्णवाप मकीमात्मा सदाचरेत् ॥
टिका ॥ पुर्विवेदरूपेवर्णाश्रमः मीविवालिलो स्वधर्मः पोवरा आदिवेष्ट

Joint photo of the Rajawade Sanmarg Hindu and the Yashwantrao Chavhan Sanskrit Library Mumbai.

वधमः हेतुपासनावर्मः गुद्यमाद्यो ॥४३॥ जोवर्णजोआश्रमः तेरोतेविकरा
वेष्यकर्मः आवरतोपरधर्मः दुःखपरमपाविजे ॥४४॥ उद्धवायेघजाणः कर्तोपा
हिंजेसावथानः तेसावथानतेवं लहाणा वातिविवसणजाणाति ॥४५॥ कर्मवलु
विधयेयः नियु आग्नेयमिसु व
गा ॥४६॥ येऽकर्म आवरतिस्तिः
तिः विवित्तिः कर्मावि ॥४७॥ नि
साङ्गनिपाण्डिकाश्व विधिप्रसु-
तेनिमिसुवें अंगरोटे काम्यउच्चविषय वाटे तेविष्यपटे निष्ठेधिं ॥४८॥
कष्णापिकाशोविणः नियुनेमिसुकजाणः करवेंगाहृहार्यणः अवितीर्व
एजारोनि ॥४९॥ काम्यकर्म अवस्पकः यज्ञावेंगानिष्ठेष जेविकां वित्तेवमकः

गाण्डिप्रायस्तितजाणनिस्तिविष्य
नराववाविदृतिः आवराव्याविविष्य
ग्निमिसुकः हेकर्मज्ञाणाजवस्पकः
ग्नरातिः नियुकर्मज्ञाधिकवाटे
तेनिमिसुवें अंगरोटे काम्यउच्चविषय वाटे तेविष्यपटे निष्ठेधिं ॥५०॥

परतोनलोकनपाहाति॥५८॥ समृष्टकामनेतेदं रावें तेविकाम्यकर्मसां उवे
ये हविं कामसु लुनसं भवे कामताजिवेः करारवतां॥५९॥ अंतरि अनि
वारकामनाः बाद्यविरक्तिप्रविलासा नेशां उवेया विट्वेणाः सु लुवित्वसाः
तोनद्देह॥५९॥ कामाचेनि प्रथि
नेचेनिष्ठेदः सर्वं निषिध्यं मावष
जो हरिनामें गर्जेतु उतिः निषिद्धः
॥५८॥ जेयहरिनामाचेतुमाव्यतेष्यान्न निषिद्धत्वाव्युद्देषः निषिध्य अमत्तां
आद्येः करत्तां जवल्लें तेनेये॥५९॥ कामनिषिधाचिक्याः परत्तां सिनत
चिस्तर्वयाः परवं तुरास्त्रानिजभत्तां दोषुत्तत्तासानाहि॥५९॥ नामें त्राये
स्त्रितां चाकोदिः हेम्याम्नां गीतलिगु द्युगोषिः प्रकटनकराविष्टप्तिः उत्तपो

कर्मेनीपजातिनिषिधेः समृष्टकाम
॥५९॥ अयवानिषिधदेवताचिदिति
गांवादिः प्रायेष्वितकोटिहरिनामें

६
टिंग्गाविः ॥५७॥ कामनिषिधात्वेयागः दुजस्तरीतलेसांगः नियुनेमिय
विषागः तोहिकियोगुपरियोगे ॥५८॥ मदर्पणं अवस्थकः करावें नियुनेमिय
कः त्रेविवित्तात्वेशाधकः साधनसुखपरमार्था ॥५९॥ येकद्वृणतिश्चथम
निर्यकः वर्मनेणातितेवरकः स्त्रयप्रस्त्रयेजन्मफलः परमार्थप्रस्त्रयमर्था ॥
६०॥ किउष्टात्वयाद्युः ॥६१॥ इजदेह
कतुविनिजतेजे ॥६२॥ तेजस्तु
म्रः ऐसरेसेनेऽगोनियांवर्मः कर्मः
वद्युवाटेत्तजग्जितिः उज्जासिमाङ्गुडावडिमोटिः सुवेद्युमदर्पण ॥६३॥
कालिनिश्चलुज्जावेमनः यावेकर्मतितुकेहृष्टार्पणः यासिनार्पितांहि
जाणः सहजेमदर्पणहेतसो ॥६४॥ जोरार्पिनिश्चलुहोउनिवेसः तोनव्य

५ पाठिः सुवर्णाद्यालितांयुठिः इष्ट
तांश्चथमः ज्यावेंसफलहोयेनिजक
कर्मांगा ॥६५॥ मजअर्पितिहातवटि अ
वद्युवाटेत्तजग्जितिः उज्जासिमाङ्गुडावडिमोटिः सुवेद्युमदर्पण ॥६५॥

तां हि चालदुर्दिसे जाणस्व कर्मयन्वेत्तरेः प्रजायासंप्रज प्रपौ ॥५७॥
या परिहो उनि अकामात्मा सुखेवं प्रावरावेस्वधीमोः तेऽस्त्रादुनिरजतमा
सत्त्वेषु रुपो तामा पावति ॥५८॥ वार्णश्चातस्तमुक्तवाः मृक्त आश्रयो मिवो क
र्खावाः कुल्यथमो नीजस्वत्तरा
मिं ग्रस्तिः जेजन्मलेसुरवाङ्
देव ये आर्थि ॥५९॥ देवो दोषिक
सर्वाधार हाकर्मि विचापदेरवावा ॥६०॥ उत्तरपरियोसें उद्धाः कर्मग्रहस्तु मिं
जाणावा कर्मिविसी आपिक्षा रखावा क्रियेनि धरवामियेकु ॥६१॥ एवं क
मो आदिमध्य अति मंसी अविनाशु धरितां वितिः ते कर्मेवीनि कर्महोति जा
णनि श्रितिउद्धवा ॥६२॥ स्त्रोकु अविस्तृतविशुद्धात्मा देहिनां विषयात्मना ॥

6A

गुरोषु तत्त्वं प्रानेन सर्वोरपविपर्ययं ॥८॥ अहिका ॥ यापरिस्च धर्मेजाणः उप
च्छुद्ध्वंतः करणं तेविषयिं उदासिनः हें वोष्टरवणातयस्ये ॥७४॥ तयासिवि
षयांश्च त्रास्त्वा नाहिं नाहिं गासर्वया विषयसर्वोर्चें विपरितताः विषयग्राहाः
देवता ॥७५॥ मरलिंस्त्राजकाः तु तेऽनपिकति सालि केविः तेसेंवि
षयबुद्धिजवालिः स्वरुपरवार
रविसंकल्पकारितः आयुः कामा
या हेतु कर्म आवंजितः तें स्वकं
तः सर्वदा ॥७६॥ वेलाविकासदुहतों निषिद्धिकारि दुधनये हाताः तेविमनो
च उपासिताः नलमेसर्वया निजस्त्रवा ॥७७॥ एवं कर्मवितेन कैः केल्यां
दिं निषिद्धिनपवे तें विष्ववा दुल्यं नस्त्रपावे विष्वसंभवेदेवं च ॥८०॥ वि

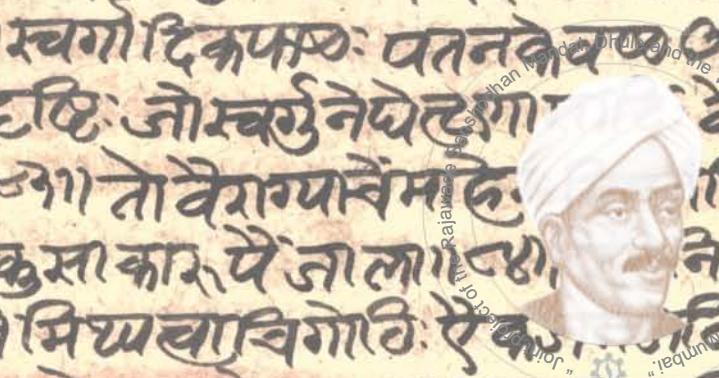
८७

९८

Chjawade Sanskrit Mandal, Dhule and the
Yashwantrao Chawade
Point of View

पर्यसेवनिअाहेस्मवः याबुद्धिसिणारिणोंमुनये पावलेपरमदुःखेदुरवः सु
खयानिक्यालुनि॥८७॥ वेदत्रैजालोनिचप्यः यज्ञकर्मिं व्यतिरुग्माषः
वांछितोस्वर्गादिकपश्चः पतनकेवच अधोसुरवेऽप्या रेतेनिविवेकं
निपुणदृष्टिः जोस्वर्गुनेष्येत्कां वेगाग्यलागेयापातिः उथातरिष्य
रविष्य॥८८॥ तोवेगाग्यतेमादु रविवेकुसाकार्यपैंजाला॥८९॥
स्मृष्टिः तेमिष्यवाविगोहि ऐक्यं त्रितुद्वा॥८१॥ सुत्तस्यविषयलो
कोध्यायतोवामनोरथः॥ नानात्मकस्त्रिपश्चम्यासेदसुधीर्णीणो॥८३॥ इका
स्वप्नआणिमनोरथः मनोमात्रविलासितः तेनिद्रितास्त्रिसमुपदार्थः मीष्या
होतजागरतिग् ८५॥ तेसेकामनेचेनिउत्कृष्टासेः इद्रियां चेनिसोरसेः उत्तरसो

Rajawali e Book Collection
Rajasthan Mandir, Udaipur and the
Royal Library of Jaipur
Digitized by srujanika@gmail.com

८

गयिंस्तेः नाधिलेवसे बुधिस्ति॥८॥ सिंपिरिपिपलो अस्तेः पवलोक्या कोपं
 सास्तेः तेविविषयां चेनि अकिकारेवंः क्लेदपि स्तेनसतें विभा॥ स्त्र्याद्विदेविव
 ले आत्ममरणः जगत्तिमीच्या हस्तां आपाणः तेस्त्र्याम्बर्यायिं जागाल्यां जागा॥
 जन्ममरणायनाहिं॥९॥ जंकरिव
 क्लेदुभिच्या जाल्यां त्रीमुधिः अं
 टः निजस्त्र्याम्बर्येकेसेनिसेदः तेजा
 स्त्वाद्वा निवृत्तेकर्मसेवेतप्रदृ
 येकर्म चोदन॥१०॥ विति वास्तनेवमष्टः तेषां क्लेदुहोयेसबष्टः तेना
 साक्षावितमष्टः कर्मनिर्मलसेवादेवं॥११॥ मागां सांगीतलोनिश्चितः तेऽनि
 सुनेमियुः तेऽकर्मविगानि वृत्तः स्त्रीधर्दिं प्रस्तुतसेवावें॥१२॥ जोप्रवर्तला

१०

वेदादसिद्धिः तंविजन्ममरणवाधिः
 धितनाहिं॥१३॥ तोप्तेदुकेसेनितु
 धनगोपटेः एकवो गवदेविमागें॥१४॥
 स्तजेत॥ उज्जामायां संप्रवृत्तेनाद्वि
 ष्टिः तेजां क्लेदुहोयेसबष्टः तेना
 साक्षावितमष्टः कर्मनिर्मलसेवादेवं॥१५॥ जोप्रवर्तला

१६

मासां पञ्चनि तेरों काम्य कर्म साउवें नीपटुनि हेमागांगां गीतलें विवेचुनि
 कामना मनित धर्मविं ॥४॥ धर्मनि दर्पणां चं वषः नियु भन्त्रतां निर्मषः
 वितावेवितमषः जातित लक्ष्मा सोति ॥५॥ जाल्यां वित्तमष्ट द्वाष्टाः
 नियु विवेकु अपजे तेरोः इहासु उ
 वें वैराग्य जाल्यां अष्टाः तेरोः २
 दृति निर्मलते काल्यि ॥६॥ कर्मितां
 च्छारीलागति मर्जि अवस्था नारा लवेया अलु भरि ॥७॥ होकाै ऐसि
 ये अवस्थेसि कर्मक्रिया नावउ ड्यासि तेरों संन्यासु न सर्वकर्मासी ब्रह्म
 ज्ञानासि दिप्यावे ॥८॥ धर्मवामनन करितां कर्माशि जाल्यां विगुणाताः वाघ
 कनके मास्यों सत्ताः कर्मकिं करता सुनाहि ॥९॥०॥ रुद्र कर्म केल्यां कष्ट काये-

तारोः नियु सुजाणे वैराग्ये ॥१५॥८
 प्रेष्ठ वषः ते द्वां मजजाणावाके वषः

गविताः कामक्रो प्रनाघ वति वित्ताः

च्छारीलागति मर्जि अवस्था अलु भरि ॥७॥ होकाै ऐसि

ये अवस्थेसि कर्मक्रिया नावउ ड्यासि तेरों संन्यासु न सर्वकर्मासी ब्रह्म

ज्ञानासि दिप्यावे ॥८॥ धर्मवामनन करितां कर्माशि जाल्यां विगुणाताः वाघ

कनके मास्यों सत्ताः कर्मकिं करता सुनाहि ॥९॥०॥ रुद्र कर्म केल्यां कष्ट काये-

Sri Sivodhan Nanek, Dhule area, Maharashtra, India
 "Portrait of a Sage" (Sri Sivodhan Nanek), 18th century

१

वित्तावासष्टमत्रजायेः कालपाजनेंसिर्पलहोयेः बाधुनल्हयेस्यकर्म ॥७॥
 एव कर्माविनोदनाः प्रदक्षिणाहिंजाणाः कर्मितां अवगाकितेनाः कर्मदे
 धनानाकर्षति ॥८॥ ऐसियेजिज्ञा संज्ञायेसि कर्मबाधानाहिंसांसि चुरम्य
 ताप्तयेब्रह्मज्ञानास्ति हेवितुक्त
 गांगतु ॥९॥ त्तोकु यमानस्ति स्ता
 मेवेतनियमान्मप्तुरः क्वचित्ताम-
 टिका ॥ होआव्यादृत्तिराउपरस्तुः
 अस्ति बाध्यनेमः विशेषें ॥१०॥ त्तोक्त
 गाउडेंक्लैकेसि अतिप्रितिगुरुसत्त्वसि अहिरिस्तीउरुविति ॥११॥ सद्गु
 रुविलाब्रह्मज्ञानः सर्वयेवनक्तेजाणः हेउपनिषद्येप्रमाणः परमत्त्वी
 ताम्भाधिले ॥१२॥ डोष्ठादेरवणाविआहे सामिस्तुर्युक्तहतोम्भाद्यः सीध्यपद

१४
र्थदेवोनल्हये: स्तव्यराहे आधारिं॥७॥ नावतादिक्षेसावरः सजिवेम
लयोरथोरः परितारकं विग्रहप्रपारः सर्वचानं नपवति॥८॥ पर्जन्योऽसु
मिमार्दवाजालिः बीजें कणिरी असेजालिः परिज्ञातेनि परणिनाहि केलि
तं विकायिवालियो चटः॥९॥ सापडले अववितेः परिश्वरें खोटे
संशयोत्थेः रत्नपारविकर्मा,
तेसेनिजभूप आयितेः प्रद्वा-
सुखवतेपावले॥१०॥ साधावयान् ताजः कपितां सद्गुरुवें सेवनः निवाले
सेतसज्जनः आनेदपनसद्गुरु॥११॥ द्व्यग्निसाधनं केलिं अनेक तेसें
सद्गुरुहि साधनयेकः महातां मुहुर्जालामृर्खः निजात्मर्खेसुद्गुरा
ते॥१२॥ सद्गुरुकेलातो साधनः सुहोनिपरतेसाध्यआनः द्व्यग्नातः

© Rajiv Malhotra, Sapodhan Mandir, Olive and the Yoga Chakra Publishing Project

(10) अालिनागवणः नागवलाजारासर्वरचें॥१४॥ तोविस्तुर्वेसदासंप्रेक्षनिस्
येऽज्यासिस्माधानः तोविन्मात्राहानिस्मिन्नः नदेजालासर्वधा॥१५॥ तवणा
सागरिंघातले: तेहोवितेसमुद्रजासेनदपेक्षावया आचीगीले: वरावांवि
जालेतेजा॥१६॥ एवंविद्यपत्रेऽग्नि तोविदृपुविससुजाराः गुरु
ब्रह्म विसिन्नजालः येष्विभि: शक्ति: नदहतांशृतपश्चावेगाद्यः द
द्वुक्षिण्या॥१७॥ तोविस्तुर्वाच्युतं किस्त्रिदनंदाचासोहेष्ठा: प्र
तस्मदेववावयाडोषां धरिलीक्षाविग्रहो॥१८॥ सुविहितेजावेयासे
टी: पाहिजति नाम्पत्याकोटि: हेष्ठणेवारिदिसेदिवि: तेसिगोविसैनाहि
॥१९॥ सद्गुरुजेऽतिवासपोहे: तेउतिस्तुर्वाच्यिष्टस्थिहोये: तोप्लेषेतेप

"Portrait of Sri Aurobindo, the author of the original Sanskrit manuscript." "Portrait of Sri Aurobindo, the author of the original Sanskrit manuscript." "Portrait of Sri Aurobindo, the author of the original Sanskrit manuscript."

राहे: महादेवाधुर्म्यानंदे॥५॥ साम्भुरुचेदेविवल्पांपये: ताहानस्त्रकत्तलुष्ट
जाये: कल्पनाउठुनेनलहये: निजसुखवोहेउभुचरणि:॥६॥ साम्भु
रुचेलद्दाः सांगतांशाद्दुयोदावजाणः जोसनातनब्रम्पूरा: उडारदुरा
सानाहि:॥७॥ ताहिंस्फुरलिष्ठा
शातिवेगलितुपपतिः प्रमपार्म
शातितेंविब्रम्भानः शातितें
सद्गुरुविष्णितिः तेकोनीसिष्या
गुनि॥८॥ यालागीगुरुगवेदाणा उस्तुषेवोनेदिअतः कराणाः ऊरेपा
हारविचक्षणाः गुरुलद्दाणा लाहृहु॥९॥ तोस्यामिदेवोनेष्याः केसा
माघापिटेलफास्नाः वैभूमुहोयिलमानसाः सद्गुरुलागीषिंसाताजाला॥१०॥

१०४

किम्भुतिः सुमिमर्वाचिंदेशेशाति
येना॥४॥ शांतितेंविममाधानः
नपूरा: सद्युजाणाउद्वा॥५॥ ऐसिं
तिः वाढलिष्यतिषितिः गुरुमलिला
गुनि॥६॥ यालागीगुरुगवेदाणा उस्तुषेवोनेदिअतः कराणाः ऊरेपा
हारविचक्षणाः गुरुलद्दाणा लाहृहु॥७॥ तोस्यामिदेवोनेष्याः केसा
माघापिटेलफास्नाः वैभूमुहोयिलमानसाः सद्गुरुलागीषिंसाताजाला॥८॥

Joint Project of the
Sanskrit Mandal, JNU and the
Vishwavidyalaya
University Number:

आयुष्यवेचतां उगुरुः प्रसागुन के सद्गुर विभोषिः जाल्यामलुष्यदेह
 क्रितुहिः सर्वस्वमेव विशुद्धैल ॥५७॥ ऐकतां उगुरु चेनां वं मना पुढे वेधां वं ते
 गोविसिविदेतुमेरेवं वेव छितां वं वज्ञाति ॥५८॥ सद्गुर प्रतस्थेन दरवतां
 मनो विषुड्गुरु नाथः परमाणुं रेतु
 दुरुमेठावयाकारणः हिंडेति चैतन्दं
 औवातां ॥५९॥ सद्गुर प्राप्तिविया
 सादरं मानि दीजां गुरुमजमाइपा परावर ॥ अस्त्रलावियापविशुद्ध
 नामावाज्ञपुकरि गुरुवां उनिनिरेतविः विंतानकविअनीति ॥६०॥ आस
 नीमोजानिशयनि गुरुतो नविसंभेमनि जागृतिअस्तिरच्चविः निजध्या
 सनिगुरुकेला ॥६१॥ उस स्मरणकविलां देवः स्मरणो विमरेतानभूकः

रितां व्रेमत लुतानस्तेटा ॥६२॥ स
 उपस्थिनविसंभेमनो निस्तविधान
 लाहाणधोर्णीविकविष्टजाः अ

"संस्कृत एवं विज्ञान विभाग"
 "संस्कृत एवं विज्ञान विभाग"

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com